

Examenvragen (5)

1. Wat is het verband tussen de interne en de externe waarde van een munt?

De interne waarde van een munt is de waarde uitgedrukt in goederen. Dus: wat kan je er in je eigen land voor kopen. Als er inflatie is daalt de interne waarde van de munt. Immers alles wordt duurder dus je kunt minder kopen voor je munt (zeg een euro). De externe waarde van een munt is de waarde uitgedrukt in een andere munt. Dit is dus wat we noemen de koers van een munt. Bijvoorbeeld: 1 euro = \$ 1,50. De externe waarde van een munt daalt dus als een munt in een andere valuta uitgedrukt minder waard wordt. Bijvoorbeeld: 1 euro = \$ 1,40.

Er bestaat een verband tussen interne en externe waarde. Stel de interne waarde van de euro daalt. Dit betekent dat in het eurogebied alles duurder wordt. Dit betekent dat het buitenland minder bij ons wil kopen. Dus een kleinere vraag naar euro's. Dus de koers van de euro daalt. Dus de externe waarde daalt.

Maar het verband bestaat ook andersom. Stel de externe waarde daalt. Dit betekent dat onze import duurder wordt. Dit levert kosteninflatie op. Inflatie betekent dat de interne waarde daalt.

Ook worden onze producten goedkoper voor het buitenland. Onze export neemt toe. Dit levert bestedingsinflatie op. Dit betekent ook dat de interne waarde daalt.

2. Waarvoor dient de geldmarktkasreserve?

De geldmarktkasreserve is een bedrag dat de algemene banken moeten storten bij de centrale bank. De algemene banken beschikken dan over minder liquiditeiten waardoor ze minder kunnen uitlenen. Dit is een manier om de geldhoeveelheid minder sterk te laten stijgen of eventueel te laten dalen.

3. Waarom wil de centrale bank de groei van de geldhoeveelheid reguleren?

De centrale bank heeft de opdracht de stabiliteit van de munt te waarborgen. Dit betekent dat de centrale bank de interne waarde van de munt moet stabiliseren. Dus ze moet er voor zorgen dat de inflatie beperkt blijft. Als de geldhoeveelheid te sterk groeit zal de rente dalen. Immers algemene banken beschikken over genoeg geld en zullen dit willen uitlenen. Als de rente daalt wordt er meer besteed en zal de inflatie toenemen.

4. Leg uit dat een daling van de koers van de euro in dollars voor bedrijven in de EMU zowel voordelig als nadelig kan zijn als het gaat om hun internationale concurrentiepositie.

Als de koers van de euro daalt worden we goedkoper voor het buitenland. Dit is een verbetering van onze concurrentiepositie. Anderzijds wordt onze import duurder. Geïmporteerde grondstoffen worden duurder. Het wordt dus duurder om producten te

maken. Onze producten worden dus duurder. Dit is een verslechtering van onze concurrentiepositie.

5. Hoe kunnen hoge loonkosten t.o.v. andere landen leiden tot lage productiegroei?

Hoge loonkosten leiden tot een slechte concurrentiepositie. De export neemt af. De groei neemt af.

6. Hoe wordt door wederzijdse schuldaanvaarding de geldhoeveelheid vergroot?

Bij wederzijdse schuldaanvaarding leent iemand bij een algemene bank giraal geld. Deze persoon heeft dan een schuld aan de bank (hij moet het geleende geld terug betalen) maar de bank heeft ook een schuld aan hem (de bank moet chartaal geld uitkeren als deze persoon dat vraagt). De geldhoeveelheid is vergroot omdat er nu giraal geld in handen van het publiek is gekomen waar geen afname van chartaal geld tegenover staat.

7. Hoe kunnen de primaire liquiditeiten toenemen zonder dat de liquiditeitenmassa stijgt?

De liquiditeitenmassa bestaat uit de primaire en de secundaire liquiditeiten in handen van het publiek. Stel dat iemand een kortlopende termijn deposito (een secundaire liquiditeit) omzet in een rekening courant tegoed (een primaire liquiditeit). De primaire liquiditeiten zijn nu gestegen maar de liquiditeitenmassa is gelijk gebleven.

8. Wat is het nadeel van een te hoge arbeidsinkomensquote?

Als de arbeidsinkomensquote hoog is betekent dat dat de overige inkomens (winst bijvoorbeeld) een kleiner deel van het nationaal inkomen opstrijken. Dit zou kunnen duiden op een slecht ondernemersklimaat.

9. Leg uit hoe loondifferentiatie kan leiden tot vermindering van de kwalitatieve structuurwerkloosheid.

Loondifferentiatie houdt in dat bij een goede werking van de arbeidsmarkt de lonen in een bedrijfstak met knelpunten relatief meer stijgen dan in een bedrijfstak waar geen knelpunten zijn. Loondifferentiatie is in principe een smeermiddel voor de arbeidsmarkt. Als er in een bedrijfstak mensen nodig zijn die moeilijk zijn te krijgen zullen de lonen in die bedrijfstak stijgen. Dit zal er toe leiden dat mensen gestimuleerd worden zich te laten scholen om gekwalificeerd te raken voor dit werk.

10. Waarom bestaat er een positief verband tussen de hoogte van het wettelijk minimumloon en de sociale uitkeringen?

Omdat deze de hoogte van een sociale uitkering gekoppeld is aan de hoogte van het minimumloon.

11. Waarom stijgt het reële loon als het nominaal loon sterker stijgt dan het prijspeil.

Het reële loon is het loon uitgedrukt in goederen. Het is gelijk aan het nominaal loon gedeeld door het gemiddeld prijspeil.

Als het nominaal loon met 10% stijgt en de prijzen met 5% dan bedraagt de groeifactor van het reële loon: $\frac{1,10}{1,05} = 1,048$. Dit betekent dat het reële loon is gestegen met 4,8%.

12. Hoe kan een verhoging van het minimumloon leiden tot meer werkloosheid onder arbeidskrachten met een lage arbeidsproductiviteit?

De extra kosten van het in dienst nemen van een dergelijke arbeidskracht (= het loon) is hoger dan de extra opbrengst van die arbeidskracht. Een naar winst strevende ondernemer zal zo'n arbeidskracht niet in dienst nemen.

13. Hoe kan het algemeen verbindend verklaren van een CAO leiden tot een hoger gemiddeld loon?

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kan een CAO algemeen verbindend verklaren. Dit betekent dat de afspraken in de CAO voor de gehele bedrijfstak zullen gelden, dus ook voor de bedrijven die niet aan de onderhandelingen hebben meegedaan. Dit zal betekenen dat deze laatste bedrijven ook het afgesproken loon zullen moeten uitkeren.

14. Wat verstaan we onder geïmporteerde inflatie?

Dit is inflatie die ontstaat doordat geïmporteerde goederen duurder zijn geworden.

15. Waarom ligt de kapitaalmarktrente normaal gesproken boven de geldmarktrente?

Op de kapitaalmarkt worden kredieten met een lange looptijd verhandeld. Deze kredieten brengen meer risico met zich mee. De beloning voor het verstrekken van zo'n krediet zal daarom hoger zijn.

16. Als de geldmarktrente hoger is dan de kapitaalmarktrente spreekt men van een omgekeerde rentestructuur. Leg uit hoe een omgekeerde rentestructuur kan leiden tot een groei van de liquiditeitenmassa.

Als op de geldmarkt de rente hoger is dan op de kapitaalmarkt zullen mensen hun lange termijn beleggingen omzetten in korte termijn beleggingen. Ze zullen hun geld dus niet langer aanbieden op de kapitaalmarkt maar op de geldmarkt. Dit betekent dat ze bijvoorbeeld hun lange spaargeld zullen omzetten in een kortlopende termijndeposito. Hierdoor neem de secundaire liquiditeitenmassa toe.

17. Hoe kan de centrale bank met openmarktpolitiek de rente verlagen?

Als de centrale bank de rente wil verlagen moet ze zorgen dat de algemene banken over meer liquiditeiten beschikken. Dit kan ze doen door waardepapieren (bankcertificaten) van de algemene banken te kopen. De banken beschikken dan over meer geld dat ze zullen willen uitlenen. Hierdoor zal de rente dalen.

18. Wat wordt bedoeld met het budgetmechanisme?

Via de omvang van de begrotingen wordt door de overheid invloed uitgeoefend op de allocatie van de productiefactoren. De overheid neemt bijvoorbeeld de beslissing de A2 te verbreden.

19. Wat is het alternatief voor het budgetmechanisme?

Het alternatief is het prijsmechanisme. Iedereen beslist individueel met zijn portemonnee over wat er geproduceerd gaat worden.

20. Wanneer werkt het prijsmechanisme niet?

Bij de aanschaf van collectieve goederen werkt het prijsmechanisme niet. Immers bij een collectief goed kan je niet uitgesloten worden van het gebruik. Dit betekent dat als je niet hebt betaald je toch kunt profiteren. Iedereen gaat dan zitten wachten tot een ander betaalt.